

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžf/31/2012
Identifikačné číslo spisu:	5011200380
Dátum vydania rozhodnutia:	18.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Kováčová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5011200380.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: AUTOALLES, s.r.o. Košická 34, Prešov, IČO: 36 359 033, zastúpený JUDr. Mariom Buksom, advokátom so sídlom Červenej armády 1, Martin, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/228/4411-22444/2011/993168-r zo dňa 23. februára 2011, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/31/2011-57 zo dňa 16. apríla 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/31/2011-57 zo dňa 16. apríla 2012, p o t v r d z u j e .

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 21S/31/2011-57 zo dňa 16. apríla 2012 zamietol návrh žalobcu na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že krajský súd po posúdení majetkových pomerov žalobcu dospel k záveru, že žalobca nesplnil zákonne podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Pri rozhodovaní o oslobodení účastníka konania od súdnych poplatkov je podľa krajského súdu potrebné primerane vyvažovať záujem štátu na vyberaní súdnych poplatkov a záujem účastníka konania, ktorý si uplatňuje právo na súdnu ochranu. Priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov žalobcovi by viedlo k neprípustnému prenášaniu jeho podnikateľského rizika na štát. Okolnosti, že podnikateľ nie je pri svojej podnikateľskej činnosti úspešný, nemôžu byť dôvodmi pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Skutočnosť, že u žalobcu nastala nepriaznivá finančná situácia, podľa jeho tvrdenia, zapríčinená celkovou situáciou v ekonomike krajiny, by bolo možné podľa prvostupňového súdu považovať za okolnosť, ktorá by odôvodňovala priznanie oslobodenia, avšak žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť medzi úvermi voči bankovým aj nebankovým subjektom a finančnou krízou. Súd nemal preukázaný podiel krízy a podnikateľského rizika na zadlžení žalobcu. Zároveň vzal súd do úvahy aj výšku súdneho poplatku, ktorá v predmetnej veci predstavuje 66 € a ktorá ani v spojení so súdnymi poplatkami v ostatných obdobných konaniach vedených na krajskom súde, nepredstavuje sumu, ktorá by mala likvidačný charakter pre žalobcu.

Proti uzneseniu krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a sám rozhodol tak, že mu prizná oslobodenie od súdnych poplatkov. V odvolaní uviedol, že sa riadnym spôsobom domáha svojho práva na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného. Tento žalobný návrh nie je prejavom svojvôle žalobcu a nie je možné konštatovať, že by išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva. Odvetvie, v ktorom žalobca podniká, je podľa neho jedno z najviac postihnutých krízou. Žalobca výkon svojho podnikania musel prefinancovať úvermi v niekoľkých bankách a lízingových spoločnostiach. Taktiež má pozdĺžnosti voči sociálnej poisťovni, zdravotným poisťovniam a na mzdách zamestnancov. Vzhľadom na množstvo súdnych sporov a vysokú zadlženosť žalobcu považuje tento za adekvátne žiadať oslobodenie od súdnych poplatkov aj ak sa jedná o relatívne malú sumu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu zistil, že žalobca sa žalobou podanou na krajskom súde dňa 10. mája 2011 domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. I/228/4411-22444/2011/993168-r zo dňa 23. februára 2011, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Martin č. 666/231/95248/10/Sum zo dňa 15. decembra 2010, ktorým bol za zdaňovacie obdobie september 2007 žalobcovi vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty vo výške 60 371,67 eura.

Krajský súd uznesením zo dňa 10. januára 2012 uložil žalobcovi, aby v lehote 10 dní zaplatil súdny poplatok v sume 66 € podľa položky č. 10 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov. Žalobca písomným podaním doručeným súdu dňa 27. januára 2012 požiadal o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Z "Tlačiva pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov (PRÁVNICKÁ OSOBA)" súd zistil nasledovné skutočnosti: Žalobca je obchodná spoločnosť vo forme spoločnosť s ručením obmedzeným so základným imanom 6640 €, má šesť veriteľov, voči ktorým bol v deň podania žiadosti 30 dní v omeškaní s plnením peňažných záväzkov v sume 459 813,59 €, disponuje na bankových účtoch sumou 75 560,59 € a 2011,09 CZK, nedisponuje žiadnou hotovosťou, vlastní pozemky v katastrálnom území Poprad, ktoré bližšie nešpecifikoval, má záväzky vo forme dvoch bankových úverov a štyroch úveroch od nebankových spoločností, ktoré spláca mesačne v sume cca 65 000 € a niektoré nepravidelne či jednorázovo. Medzi skutočnosťami, ktoré by mal súd zohľadniť, uviedol mzdy zamestnancom, poisťné a daňové povinnosti v úhrnnej sume 413 714,76 €.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Podľa § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Zákonodarca v citovanom ustanovení Občianskeho súdneho poriadku pripúšťa možnosť čiastočného, prípadne úplného oslobodenia od súdnych poplatkov. Predpokladom priznania oslobodenia od súdnych poplatkov je v prvom rade samotná žiadosť účastníka konania, preukázanie dôvodov, spočívajúcich v majetkových, sociálnych, finančných a pod. pomeroch účastníka, odôvodňujúcich oslobodenie od súdnych poplatkov a súčasne preukázanie, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Povinnosťou súdu je skúmať splnenie podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov v každom prípade individuálne a to aj vzhľadom na individuálnosť každého konania.

Odvolací súd v danej veci zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca nesplnil zákonné podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Stotožnil sa s dôvodmi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, na ktoré súčasne poukazuje. Odvolací súd taktiež ako súd prvého stupňa zastáva v danej veci názor, že súdny poplatok za podanie odvolania vo výške 66 EUR nie je natoľko vysoký, aby odôvodňoval vzhľadom na majetkové pomery žalobcu priznanie mu oslobodenia od súdnych poplatkov. Súd prvého stupňa správne zistil skutkové okolnosti, na základe ktorých rozhodoval o žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov, skutkové zistenia náležite posúdil a vyvodil z nich správny právny záver, svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, a preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie krajského súdu považoval za vecne správne a v súlade so zákonom.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v danom prípade je potrebné prihliadať na osobitné postavenie účastníka konania ako právnickej osoby - podnikateľa v zmysle Obchodného zákonníka a charakter konania, podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku.

Podnikanie je teda treba chápať ako činnosť, pri ktorej podnikateľ podstupuje riziko, že jeho konanie môže viesť k zisku alebo i k strate. Okolnosti, že podnikateľ nie je pri svojej podnikateľskej činnosti úspešný a nedosahuje zisk, že má pohľadávky po lehote splatnosti, alebo že v dôsledku neúspešného podnikania sa ocitol v nepriaznivej finančnej situácii, nemôžu byť dôvodmi pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Odvolací súd zhodne so záverom prvostupňového súdu dáva do pozornosti, že ak ide o okolnosti, ktoré sú dané takmer vo všetkých konaniach, v ktorých vystupujú ako účastníci konania podnikatelia vykazujúci stratu namiesto zisku, ako jedného zo základných pojmových znakov podnikania a pokiaľ by zákonodarca okolnostiam takejto povahy pripisoval význam z hľadiska oslobodenia od platenia súdneho poplatku, vyjadril by to legislatívne zaradením týchto konaní, či účastníkov do ustanovení, ktoré upravujú vecné alebo osobné oslobodenie od súdneho poplatku v § 4 ods. 1 a 2 zákona o súdnych poplatkoch. Ako však vyplýva z obsahu právnych noriem ustanovených v § 4 ods. 1, 2 zákonodarca týmito okolnostiam neprpisuje určený význam. Pomery žalobcu ako právnickej osoby by odôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov, pokiaľ by sa dostal do ťaživej finančnej situácie z dôvodov, ktoré by neboli v príčinnej súvislosti s jeho podnikaním, napr. z dôvodu vyššej moci, čo však žalobca v konaní nepreukázal.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu podľa § 219 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.